

۲۰۱۷/۰۶/۲۰

علامه عبدالحی حبیبی

تخریب بست

بست در کنار هیرمند از شهرهای معروف و زیبای دوره محمودیست، پدر سلطان محمود ناصرالدین سبکتگین مدتها درین شهر حکمداری داشت، و دران اوقات مرکز بلاد گرمسیر (جروم عرب) شمرده می شد. این شهر دارای کوشکهای بزرگ و قصور عظیم الشانی بود، که مررخان و شعرای آل محمود در وصف آن رطب اللسان بوده اند، و بدور آن سبکتگین و محمود و مسعود و فرزندان وی شهرت بسزائی داشت.

این قصور و عمارات عظیم بتدریج و مرور زمان از بین نرفت، بلکه در کشمکش های رقابت دو خاندان غزنوی و غوری تعمداً تخریب گردید. خطایا و سهوهای سیاسی همواره دودمانهای را از بین برده، و شهرهای بزرگ را برباد فنا داده است.

محمودیان غزنه سلطان سوری غوری را با برادرش کشتند، و این خطای سیاسی علت انحطاط دودمان آل محمود گردید، و دو شهر بزرگ کشور یعنی حضرت غزنه و بست را با شاهنشاهی خویش قربانی این سهو کردند. سلطان علاء الدین حسین که یکی از قوی ترین شاهان آل شنسب غور بود به خونخواهی برادران خود که در غزنه از طرف آل محمود کشته شدند، باعدت فراوان از غور برآمد و با شدت و غضب پایتخت غزنه را که زیبا ترین بلاد آسیا بود ب خاک سیاه یکسان ساخت و هفت روز متواتر باشندگان شهر را کشت، و غزنه زیبا را با آتش غضب سوزانید و ازین رو ویرا "جهانسوز" گفتند.

نایره غضب این سلطان جبار به تخریب و احراق غزنه فرو نه نشست و بگفته منہاج سراج مررخان آل شنسب غور:

"صندوق های برادران در مهد ها نهاد، و از غزنین رخت بر بست و بلاد داور بست، کوچ کرد و چون بشهر بست رسید قصور و عمارات محمودی را که در آفاق مثل آن نبود تمام خراب کرد، و کل ولایت که به محمودیان مضاف بود جمله را خراب کرد، و ویران گردانید و بغور باز آمد..."^(۱).

بعد ازین دودمان آل محمود، روی خوبی و آرامی را ندید، دوره عظمت غزنه گذشت، بست زیبا به خاک سیاه برابر شد، و دوره شوکت جلال آل محمود سپری گشت.

بقایای قصور محمودیان که اکنون در بست مانده، بدینسان از طرف علاء الدین جهانسوز غوری تخریب شده بود، و به تصدیق منهاج سراج در آنوقت مثلی در آفاق نداشت(۲).

ماخذ

۱. طبقات ناصري، طبقه ۱۷

۲. مجله آریانا، سال ۱۳۲۸ ش، شماره ۱۰، ص ۱۳ - ۱۴.

پایان

